

**MUZIČKI RAZVOJ DECE
PREDŠKOLSKOG UZRASTA
1. GODINA ŽIVOTA**

**METODIKA TRADICIONALNE
IGRE**
Prof. dr Kristina Planjanin-Simić

PRVA GODINA

- ❖ Savremena pedagogija ističe važnost učenja i primene tradicionalnih plesova/igre kao jedne višestране aktivnosti koja kod dece razvija brojne psiho-fizičke sposobnosti, ali i muzičke sposobnosti. Zbog njihove važnosti, one će ovom prilikom biti razmatrane prema uzorima i tumačenjima savremenih pedagoga (Đurković-Pantelić, 1998: *Metodika muzičkog vaspitanja dece predškolskog uzrasta*).
- ❖ Rano izlaganje deteta strukturalnim muzičkim iskustvima, aktivno učestvovanje u muzici uz uvažavanje potrebe da dete samo istražuje, utiče na tempo, ali i na nivo muzičkog razvoja ubrzava taj razvoj i omogućava viši nivo muzičkih sposobnosti.
- ❖ Izvesni naredni činioci svakako određuju vreme kada će se pojaviti izvesni vid muzičkog reagovanja deteta. Veliku ulogu u razvoju muzičkih sposobnosti imaju sredina u kojoj dete raste, vaspitač i pedagog.

MUZIČKI RAZVOJ U PRVOJ GODINI ŽIVOTA

- ❖ Prvi kontakt sa muzikom i muzički razvoj deteta ne počinju njegovim dolaskom na svet, već puno ranije. Još u prenatalnom periodu, u utrobi majke, dete se susreće sa muzikom. Učestvovanje buduće majke u muzičkom životu poput pevanja i sviranja, od izuzetnog su značaja za budući razvoj deteta.
- ❖ Na osnovu istraživanja japanskog pedagoga **Suzukija** i američkog profesora **Šetlera**, došlo se do zaključka da deca koja su bila pod uticajem muzičkih aktivnosti majke, brže napreduju u muzičkom razvoju, ranije obraćaju pažnju na zvučne utiske iz okoline, oponašaju glas odraslih i pre progovore u odnosu na decu koja nisu bila izlagana prenatalnoj muzičkoj stimulaciji.

- ❖ Dečja muzička aktivnost zasniva se na potrebi deteta da ostvari muzički kontakt sa svojom sredinom. Aparat čula sluha od rođenja uveliko je osposobljen za obavljanje svoje funkcije, tako da se kod novorođenčeta mogu primetiti prve reakcije na zvukove.
- ❖ Dete postaje nemirno kada čuje glas svoje majke. Majka se takođe neozmerno raduje dečijem nemiru, te mu zato često peva prilikom kupanja, povijanja i uspavlivanja. Dete na radost majke odgovara smeškom i u tom kontaktu veselo pomera ruke i noge, izvodi glasove, posmatra okolinu i osluškuje sve što se u njoj može čuti.
- ❖ Ova faza razvoja naziva se **period slušanja**. U period od 4. do 6. meseca, dete sluša muziku i okreće se u pravcu zvuka, a kad muzika prestane, pogledom traži nestali zvuk. Kada sluša muziku, on radosno guče i klikće, pa čak i prekida obrok.

PERIOD POKRETA

- ❖ **Period pokreta** pojavljuje se između 5. i 8. meseca kada se kod deteta razvija motorika, pa ono na muziku reaguju kretanjem: njišu se levo-desno, napred-nazad, a neka deca cupkaju.
- ❖ U periodu nešto kasnije od prvih pokreta, kao reakcija na muziku, mogu se čuti prvi radosni krici i gukanje koji se javljaju u drugom i trećem mesecu života i predstavljaju prvu fazu u procesu razvijanja govora.
- ❖ Pred kraj prve godine života počinje se razvijati govor deteta tako da se kod neke dece može zapaziti sličnost sa pesmom, kao i povremena podudarnost sa zvukom teksta.

PRVE IGRE UZ POKRETE I MUZIKU

- ❖ Najjednostavnije ritmičke igre su pokretanje dečijih ruku i nogu koje, uz govor i pevanje, kod dece izazivaju radost i vedro raspoloženje. One se mogu izvoditi već od trećeg meseca života. Važno je da se ti sadržaji igara ne menjaju često, da bi ih dete vremenom usvojilo.
- ❖ Najčešće igre u prvoj godini života su one u kojima se razvija osećaj za ritam. Savremeni etnomuzikolozi deo ovih prvih igara uz pokrete i muziku nazivaju **FOLKLOR ZA DECU**.

To su:

- igre prstićima,
- štikalice,
- tapšalice (tašunjaljke),
- cupkalice (cupaljke),
- lazaljke (puzaljke),
- i prohodalice (koračnice).

- ❖ **Igre prstićima** izvodi odrasla osoba dok drži dečiju ruku, i ritmički izgovara neki tekst.
- ❖ **Štipalice** obezbeđuju koje obezbeđuju doživljaj govora i dodira u ritmu.
- ❖ **Tapšalice** su igre odraslih sa decom u najranijem uzrastu. Za vreme izvođenja tapšalice, dete može ležati na leđima, stajati ili sedeti, zavisno od stupnja razvoja. Majka ili druga osoba pljeska rukama ili ritmički izgovara određene reči.

❖ **CUPKALICE** SU IGRE KOJE SE IZVODE SA DETETOM KADA POČNE DA SEDI U KRILU ODRASLE OSOBE KOJA MU RITMIČKI IZGOVARA TEKST CUPKALICE KOJE SE MOGU I PEVATI.

❖ PRIMER:

Hop, cup, na kalup,
Četiri babe , jedan zub.

PRIMER:

Hopa, cupa cupana,
Biće guza lupana.

❖ **Lazaljke (puzaljke)** izvode se sa decom kada oni laze-puze. Tada se izgovaraju reči uz ritam kretnji.

❖ **Prohodalice** su igre uz prve dečije korake. Odrasla osoba drži dete za obe ruke, hoda zajedno s njim i izgovara rimovane reči odgovarajućim ritmom.

Za prve korake deci je potreban je podstreh .

Navedene igre nisu namenjene samo deci u prvoj godini života, već se uz nove igre, izvode u svim razvojnim razdobljima.